

Carl Eldhs Ateljémuseum

● Miss Brunnsviken ●

Ingela Ihrman
11 maj–1 oktober

Carl Eldhs Ateljémuseum är glada över att presentera årets sommarutställning med konstnären Ingela Ihrman, internationellt uppmärksammas för sina storskaliga skulpturer och egensinniga, humoristiska verk. Här i Carl Eldhs ateljé, med mestadels nya och platsspecifika verk, ser vi ett flertal suggestiva scener som vecklar ut sig framför våra ögon. Ett undersökande av tillblivelse och förfall, skönhet och dess motsatsförhållande.

Till allt detta firar Carl Eldhs Ateljémuseum 60 år som museum. Som en hommage till Brita, Carl och Elise Eldhs dotter, som efter sin fars död omvandlade ateljén till museum år 1963, bjuder vi under jubileumsåret in till kulturella salonger med musik, poesi och performance. Ett sätt för oss att nå en ny publik och öppna upp ateljén för fler konstnärliga uttryck, precis som Brita gjorde under sin tid på museet.

Carl Eldhs Ateljémuseum vill framföra ett varmt tack till Stockholms Stad och Kulturrådet för betydelsefulla kulturstöd liksom museets och utställningens generösa bidragsgivare Pontus Bonnier, The Barbro Osher Pro Suecia Foundation och Anne-Marie Lembcke – The ad infinitum foundation.

Sara Bourke
Museichef

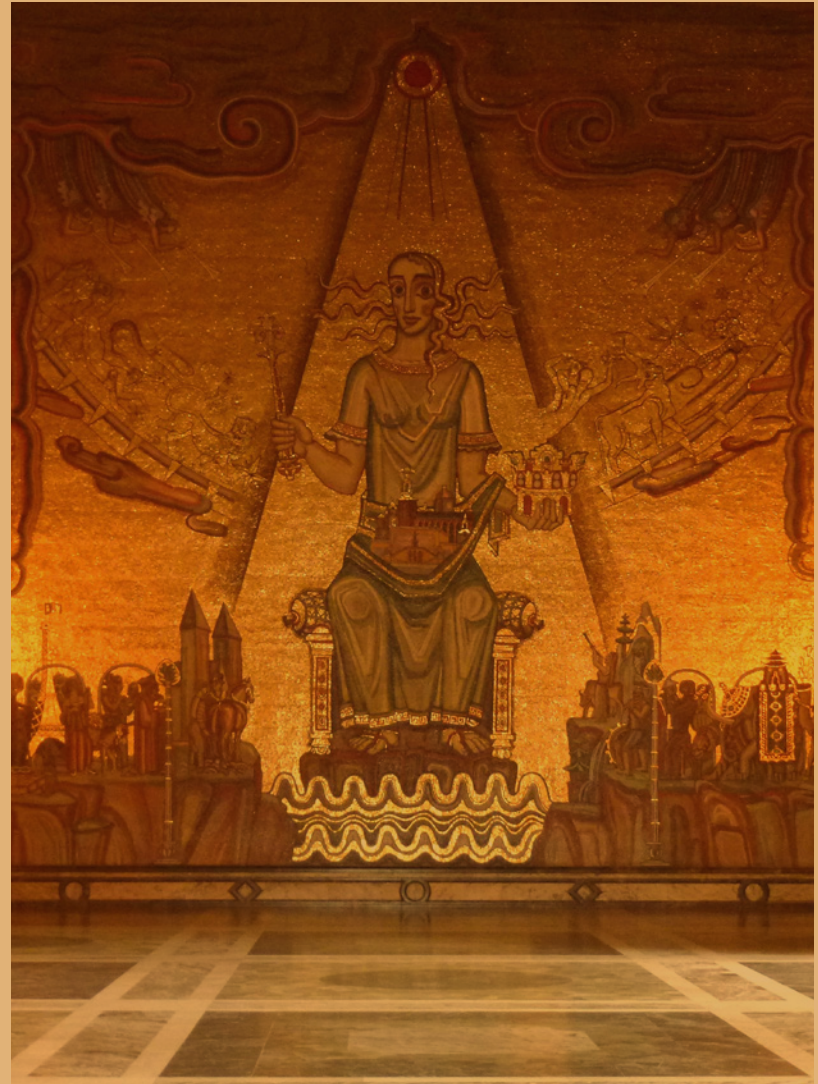
Det var i en gymnasal på Hägerstensåsen 2012 som jag först mötte Ingela Ihrmans konst. Tillbaka på laddad mark hade publiken samlats för en föreställning i skolans omklädningsrum, duschar och gymnasal. Framför oss rörde sig en stor padda långsamt och forcerat över en hinderbana med klassiska gymnastikövningar. Dess klumpiga uppenbarelse, kärleksfullt konstruerad av papp, plast, textil och ett par spraymålade tights, framkallade igenkännande fniss på sin väg över pallplintar och hoppbockar.

Konstnärens förmåga att gestalta hur det kan kännas att vara en levande kropp, en biologisk varelse som strävar, längtar, äter, föder, matar och åtrår, har fått mig att följa hennes arbete genom åren. I Ingelas händer förvandlas vardagliga material till skulpturer, kostymer och scener som belyser människans nära släktskap med andra djur och växter.

Utställningen *Miss Brunnsviken* initierades av Carl Eldhs Ateljémuseums tidigare chef Joanna Nordin. Tillsammans med Ingela Ihrman har vi under vintern och våren arbetat med utställningen, närmast oss husets historia och dess metamorfos från ateljé till museum. Nu möts här en samling drottningar, eller åtminstone spåren efter dem, i en lek med idéer om skönhet och kropp. För i Ihrmans konst spänns det förmodat vackra ofta mot något våldsamt, äckligt eller omvälvande. Blickarna från de hundratals gipsstatyer, porträtt och kroppar som Carl Eldh lämnat efter sig korsas i rummet. Här uppmuntrar hon oss att låta blicken fortsätta bortom den vackra ytan.

Caroline Malmström
Curator

På distans
Joanna Nordin
Curator

Ett samtal om Miss Brunnsviken

Möt konstnären Ingela Ihrman i samtal med curator
Caroline Malmström

CM: Du har tidigare gjort performativa och skulpturala verk som låtit publiken bevittna olika tillblivelser – en blomning, en födsel eller något som sprider sig ohämmat. I årets sommarutställning på Carl Eldhs Ateljémuseum möts vi av bedagade drottningar, ett övermoget fikon, tappade fjädrar och lämningar från vad som verkar ha varit en ordentlig fest. Berätta om hur dessa nya och äldre verk svarar an mot din upplevelse av platsen?

II: Tidigare har jag letat efter sätt att återge något levande och juicy – ett nyutslaget kronblad, kroppens slem eller rosa tandkött. För att fånga upp hur jag upplever tiden i rummen på Carl Eldhs Ateljémuseum har jag istället velat gestalta ett slags *efteråt*. Jag har använt mig av material och tekniker som först är våta och sedan torkar – torkpapper, pappkassar, siden, bläck, vattenfärg, gelatin, stärkelseklister och fjolårsvass. Jag har haft lust att arbeta med mina händer och vara med i takt med att något växer fram. Kaktusblomman *Nattens drottning* är inte längre mjuk och doftande som under blomningsnatten utan vissen och spröd. Frågan är väl om hon fortfarande är vacker?

Du har valt att ge utställningen titeln *Miss Brunnsviken*. Hur kommer det sig?

Titeln är ett sätt att benämna skönheten som slår mig i ansiktet varje gång jag besöker Carl Eldhs Ateljémuseum. Jag har velat undersöka hur det är att stirra på något vackert – vad händer med den som tittar och den som blir tittad på?

Jag har befolkat min utställning med olika drottningar, som kanske är vackra, och deras klänningar. Vissa av dem tar chansen att visa upp sig för museets besökare, andra har lämnat spår efter sig och är någon helt annanstans. Härfågeln outfit ligger utspridd bland skulpturerna, men den varma fågelkroppen är borta.

Tillsammans har vi grävt i platsens historia. Vi har pratat om de visuellt dominerande aktstudier och porträtt som finns här och om Eldhs dotter Brita vars hand ställt allt i ordning. Men mest har vi pratat om arkitekturen. Vad var det du fastnade för i mötet med ateljémuseet?

Carl Eldh hade en riktig drömateljé. Allt är mycket vackert och idag egentligen lite tokigt med alla kroppar i olika skalor, uppställda från golv till tak. Jag känner starkt inför rumsligheten och materialen i själva ateljén som arkitekten Ragnar Östberg ritade åt sin vän – trä, doften av tjära, akustiken och inte minst ljuset som strilar genom spröjsat glas och tunna vita bomullsgardiner. Det känns som om tiden står stilla här. Kanske är det för att kropparna är gjorda av gips.

Byggnationen stod färdig 1919 med inspiration från både grannfastigheten, ett av Stockholms äldsta stall, grekiska tempelkolonner, ett romerskt vilorum och en slags fornnordisk gästbudssal. Ateljén är idag klassad som byggnadsminne men blev initialt kritiserad för den vilda blandningen av vitt skilda influenser. Hur har Östbergs intentioner påverkat dig?

Tanken på ateljén som ett stall och ett tempel har följt mig under arbetet med utställningen. Jag tycker det fångar precis hur det är att vara konstnär – en blandning mellan att mocka skit eller stå i ett dammigt bås och äta havre dag efter dag och samtidigt vara i kontakt med något andligt, transcenderande och sökandet efter mening. Arbetet rymmer både det jordbundna och det heliga.

Brita Eldh (1907–2000), bodde med sin mor Elise Eldh i USA fram till det att Carl Eldh dog 1954. Brita ärvde sin far och stiftelsen hon etablerade kort därefter (1963) har som uppgift att bevara platsen och dess inventarier för all framtid. Under sin tid på museet bjöd Brita även in till salonger med musik och poesi, ett arbete vi fortsätter med genom *Britas salong*. Hur har det varit att närma sig platsen utifrån dessa förutsättningar?

I en ateljé är konsten i tillblivelse och upplevs inifrån. I ett museum avstannar processerna och saker betraktas på avstånd. Ateljén och museet är väl egentligen som varandras motsatser? Är det här en ateljé eller ett museum? Mest ett museum tror jag. Jag har velat kittla den stela skönheten lite

i näsan och testa gränserna för museets se-men-inte-röra-princip.

Utställningen drar trådar till Gyllene salen i Stockholms stadshus, ett annat av Ragnar Östbergs projekt. Salens fyra väggar är täckta av konstnären Einar Forseths skimrande guldmosaik. Mälardrottningen är den största av rummets karaktärer, sittandes på en guldtron insvept i ett tyg med håret i böljande vågor. Hon påminner om drottningar och gudinnor från både grekisk mytologi och svensk stormakt, men verkar ha uppfunnits så sent som på 1860-talet. Vem är Mälardrottningen för dig?

Mälardrottningen är en slags Miss Stockholm. Hon har fått i uppgift att förkroppsliga staden och generera positiva fantasier om Stockholm, på samma sätt som en kommun-slogan eller reklamens "sälj-grej-med-tjej". Hon är magnifik, men har något härjat i blicken. Kanske känns det tungt att bära hela stan i sitt sköte. I min utställning har hon glömt kvar sin krona och sina remsandaler, och lämnat en spya av gyllene mosaik i trädgården. I år fyller både Mälardrottningen och Stadshuset 100 år. Jag hoppas att hon fått resa sig från sin tron och blivit firad med en hejdundrande fest.

Ditt performativa verk *Ett fikon* kommer att visas som skulptur i utställningen, men aktiveras också i en performance under sommaren. Vad är det vi får uppleva?

Ett fikon är en tyst föreställning i en akt, både en tillblivelse och ett sönderfall. Jag, utklädd till fikon, kommer in och delar mig mödosamt i två halvor som om en kniv skurit fruktkroppen mitt itu. Snittet blottar fruktens inre, men min egen kropp är fortfarande dold i kostymens ena halva. Fikonet vill visa upp sin smärta. En slags drama queen, med hopp om att kanske också få beröm för sitt vackra fruktkött.

I katalogen kan vi läsa din text *Afrodite*, tidigare publicerad i *Seaweedsbladet #1*, en lokaltidning du gav ut när du bodde i området Seved i Malmö. Berätta om din relation till kärleksgudinnan Afrodite.

Afrodite kom till mig under en residensvistele på ögruppen Andamanerna i Indiska oceanen. Jag minns hur jag fantiserade fram texten under mina snorkelturer och en gång blev tvungen att pausa eftersom jag fnissade så mycket att det läckte in vatten i cyklopet. Texten handlar

om en person, kanske tjejen i Botticellis målning, som håller till i det grunda vattnet vid strandkanten. Där övar hon sig på att bli uppsköld ur skummet och utstråla skönhet och harmoni. Med tiden börjar hon ifrågasätta denna uppgift som ålagts henne och beger sig ut på djupare vatten. Ute i havet märker Afrodite hur huden på hennes fingertoppar rynkar sig, vilket får henne att undra om hon själv, precis som stranden, sanden och skummet, är ett gränstillstånd.

I utställningen visas också en del av ett tidigare verk, *Jättenäckrosen Victoria amazonica*, vars blomma nu vilar utslagen i museets rotunda. Sedan 2021 finns *Jättenäckrosen* även som ett offentligt konstverk vid T-banan i Hökarängens södra entré.

I Hökarängen är *Jättenäckrosen Victoria amazonica* en två meter hög skulptur i patinerad brons. Den nakna kvinnokroppen – ett dominerande motiv i utomhus-skulpturer av konstnärer som Carl Eldh och Per Hasselberg, använder här sin blomkostym som en skyddande rustning. Bara tårna sticker fram under stjälken och en hand för ett av kronbladen åt sidan. Blomman är halvt utslagen, falliskt upprest, och har taggar till försvar om det skulle behövas – iögonfallande men inte nödvändigtvis behagande.

Näckrossläktet *Victoria* växer vilt i Amazonflodens delta. Europeiska botanister tog dem därifrån i början av 1800-talet och gav släktet den unga brittiska drottningens namn. Stora koleldade växthus i glas och järn utformades för att få plantorna att överleva i Europa och blomningen sågs som en sensation. Så är det än idag och Bergianska trädgårdens Victoriahus vid Brunnsvikens östra strand håller extraöppet de sommarkvällar en av näckrosens knoppar är på väg att slå ut.

De rosa kronbladen som ligger vidöppna på det runda golvet i Carl Eldhs Ateljémuseum är en del av min performancekostym. Jag känner mig vacker i den – finare i kronblad än i klänning.

Afrodite – Ingela Ihrman

Det är precis i början. Afrodite är ny i havet. Havet är nytt för Afrodite. Hon måste vara försiktig så hon inte drunknar eller blir bortförd av en tidvattenström.

*

Afrodite håller sig vid strandkanten och övar sig på att bli uppsköldj. Att stiga ur skummet. Hon måste överlämna sig åt vågkraften men samtidigt se till att inte bli alltför hårt uppkastad. Afrodite får kramp i vaden och skrapar ena sidan av ryggen mot en död korall. Hon har stora mängder snäckskalsand i baddräkten, i könshåret och under bröstet.

*

När Afrodite reser sig ur skummet vitnar det för ögonen. Blodomloppet har glömt gravitationen. Afrodite får inte glömma att andas. Hon blundar och fokuserar på höfterna och axlarnas lutning. Att de ska vara motsatta. Läger hela tyngden på stödbenet och låter det andra benets fotsula vila lätt mot planet som hon står på.

*

Planet Afrodite står på är en strand.

*

Den som upprepade gånger låter sig kastas mot sanden kommer med tiden att anta en rundad form. Kanter, krafs, utbuktningar och överhäng slipas bort och fram träder det sköna, runda. Afrodite slappnar av, gör sig mjuk i kroppen och låter sig bäras av vågen, hela vågen upp. Det plaskar och fräser när hon landar.

*

Inte sällan får Afrodite höra att hon har så mjuka händer. Inte sällan tar någon dem i sina och klämmer till eller stryker dem mot något inte lika mjukt. Men ingenting är lenare än anemon och levande korall. Varken hästmular, blötkyssar, sjövattnet eller Afrodites händer.

*

Rytmen är regelbunden. Intervallerna kan skifta, men inte hur mycket som helst. Det kommer alltid en ny våg. Afrodite sitter på huk i det djupa och låter sig gång på gång dunkas mot sandvallen. Hon tycker om att vara hårdhänt och ta i. Det är upplösning och förening om vartannat.

*

Afrodite spänner på sig sitt cyklop. Hon är på jakt efter en skalhalva nu. Något att posera på när hon blivit uppsköldj ur skummet. Hon sveper med blicken över kalciumkarbonaten. Visst finns där musslor. Men ingen är stor nog att rymma ens den ena av Afrodites båda fötter. Är det verkligen helt nödvändigt att hon står i ett musselskal?

*

Afrodite stannar upp och blåser luftbubblor med näsan under vattenytan. Hon har tröttnat på sina övningar vid strandkanten.

Tycker det känns meningslöst och förutsägbart att hon ska stå där i solgasset och posera. "Utstråla skönhet och harmoni". Hon spänner låren och ger simfenorna fart. Hon vill inte ha översikt och hon vill inte se klart.

*

Afrodite rör sig mot grumligare vatten. Hon håller händerna framför sig och skärskådar sin hud samtidigt som hon simmar. Den har blivit större och måste rynka sig i vågor för att få plats på hennes fingrar.

*

Afrodite sträcker ut sig i hela sin längd under vattenytan. Allt som är hon, alla vävnader och vätskor är inkapslade i detta blöta skinn. Afrodite ser ut i havet. Där finns inget som omsluter. Måste hon ha hud?

*

Stranden är ett gränstillstånd. Både hav och land. Skummet är ett gränstillstånd. Både vatten och luft. Sanden är ett gränstillstånd. Både fast och flytande. Är Afrodite också ett gränstillstånd?

*

Nu ser hon dem. Blomsterkorallen och rövanemonen! Afrodite bromsar sin snorkelfärd. Hon har upptäckt en hel äng av bulliga koralldjur under sig på havsbotten. Hon sårar på benen, vilar lungryggen mot ytan och svävar så ett par andetag. Sedan fyller Afrodite sig med luft och dyker ner.

*

Afrodite stryker hänfört med handflatorna över vajande smutsrosa tentakler. Häpnar över hur lena anemonhinnornas smekningar känns mot underarmens skinn. Hon gör det mesta av sitt andetag.

*

Afrodite kikar ner i anemondjurens plutande rövöppningar. Hon vill pressa in sitt finger i vartenda ett av de där hålen. Trycka sig in i det purpurfärgade skrynklet. Men det gör hon inte. Det får hon bara inte. Inte än. Och nu måste Afrodite upp för att andas. Nu!

*

Afrodite, kärleksgudinnan. Ja! Vattnet Afrodite omsluts av är 27 grader varmt men havet inuti henne är varmare ändå. Och nu stiger det i Afrodite. Hon håller inte tillbaka. Afrodite är överallt och allt är i Afrodite.

*

Afrodite sitter på sin handduk i sanden. Hon har badat färdigt för den här gången. Det hav som sugits upp av Afrodites hud dunstar och snart är fingerskinnet lika stramt och slätt som vanligt. Är det mer eller mindre kvar av henne nu? Eftersom mängden vatten i Afrodite minskat måste väl koncentrationen av henne själv ha ökat? Hon tycker inte alls att det känns så. Afrodite är törstig men av havsvattnet kan hon inte dricka.

Aphrodite – Ingela Ihrman

In the very beginning, Aphrodite is new in the Ocean. The Ocean is new to Aphrodite. She must be careful not to drown or to get carried away by the tidal current.

*

Aphrodite is learning how to let herself be washed up near the shore. To rise from the foam. She must surrender to the power of the wave but also make sure not to be completely overcome by it. One of Aphrodite's two calves cramps and her back chafes against a dead coral. Large quantities of shell sand get stuck in her swimsuit, in her pubic hair and under her breasts.

*

When Aphrodite stands up, she can see stars shooting. Her heart and her bloodstream have abandoned gravity. Aphrodite must not forget to breathe. She closes her eyes and focuses on the tilt of her hips and shoulders. They must be opposed. She puts her full weight on the supporting leg, and allows her other foot to rest very lightly on the surface on which she is standing.

*

The surface on which Aphrodite is standing is a beach.

*

Someone who is repeatedly thrown against the sand will eventually assume a rounded shape. Edges, bulges and folds will soon wear off, and a beautiful form will emerge. Aphrodite tries to relax. She makes her body soft, and allows herself to be entirely carried by the wave. It splashes and sizzles when she lands.

*

Quite often, Aphrodite is told that she has such soft hands. Quite often, someone grabs hold of them and squeezes them or wipes them against something not as smooth as them. But nothing is smoother than tentacles and anemones. Neither horse mules, wet kisses or freshwater, nor Aphrodite's hands.

*

The rhythm is regular. The intervals may vary, but only to a certain degree. There will always be a new wave. Aphrodite squats in the deep water next to the shore and allows herself to be smashed against the sand wall. She likes to be rough and physical when the sea dissolves and sets.

*

Aphrodite straps her diving mask on. She is now on the lookout for a shell. Something to pose on, since she is born of the sea. Aphrodite scans the calcium carbonate. Sure, there are clams and mussels around. But none are anywhere near large enough to fit one of Aphrodite's feet. Must she really stand in a clamshell?

*

Aphrodite makes a stop whilst blowing bubbles from her nose. She is fed up with her exercises near the shore and considers it

pointless and predictable to stand in the sun and pose. To "radiate beauty and harmony." She kicks her fins to gain speed. She couldn't care less about the crystalline.

*

Aphrodite is moving towards murkier waters. She holds her hands in front of her face and surveys her skin as she swims. The skin has become larger and must fold in undulations to fit on her fingers.

*

Aphrodite stretches out in her full length underneath the water's surface. All she refers to as herself, all these tissues and fluids are encapsulated by this wet skin. When Aphrodite gazes out in the void of the ocean, she sees nothing encapsulating the sea. Aphrodite asks herself: why must I have a skin?

*

The beach is something in-between. Both sea and land. The foam is something in-between. Both water and air. The sand is something in-between. Both liquid and solid. Is Aphrodite also an in-between?

*

There they are! The Flower Coral and the Anus Anemone! Aphrodite interrupts her snorkeling tour. She has just spotted a meadow of chubby coral colonies underneath her on the seabed. She spreads her legs and floats at the surface for a couple of breaths. Then she fills her lungs with air and dives deep towards the bottom.

*

Aphrodite fondles the swaying tentacles with her hands. She didn't expect them to be so silky. She makes the most of her breath and touches them again and again.

*

Aphrodite peeks down into the pouting openings of the anemone animal. She wants to squeeze her finger into every single one of them and gently push herself through the beautiful purple folds. But she won't do that. She can't, not yet. And now Aphrodite must ascend to breathe. Yet again!

*

Aphrodite, the goddess of love. Yes! The seawater that surrounds Aphrodite is 27 degrees Celsius, but her inner ocean is even warmer. And so it rises in Aphrodite. She's not holding back. Aphrodite is everywhere and everything is in Aphrodite.

*

Aphrodite is sitting on her towel in the sand. She is done with swimming for now. The seawater absorbed by her skin evaporates into the air and soon her fingers are just as tight and smooth as before. Is there more left of her now, or less? If the level of water in Aphrodite has subsided, is the concentration of her higher? Aphrodite is not so sure. She is thirsty but cannot drink the water of the sea.

Miss Brunnsviken
11 maj–1 oktober 2023

Producerad av Carl Eldhs Ateljémuseum
tillsammans med konstnären Ingela Ihrman.

Museichef: Sara Bourke
Curatorer: Caroline Malmström och Joanna Nordin
Intendent: Elle-Kari Gustafsson
Utställningstekniker: Mats Norberg
Konstnärens assistent: Hedda Hultman
Mälardrottningens sandaler är producerade i
samarbete med Frida Peterson.
Mälardrottningens krona är gjord av Jens Dinge.

Grafisk form: Aron Kullander-Östling
Tryck: TMG
Utställningsfotograf: Valdemar Asp
Översättning: Benjamin Wagner

© Stiftelsen Carl och Elise Eldhs Ateljé och Ingela Ihrman.

Med stöd av Stockholms stad, Kulturrådet,
Pontus Bonnier, The Barbro Osher Pro Suecia Foundation,
Anne-Marie Lembecke – The ad infinitum foundation
och IASPIS.

Bildindex, kronologisk ordning:

Ett fikon – Ingela Ihrman, 2020. Foto: Valdemar Asp.

Härfågels fjäderdräkt – Ingela Ihrman, 2023. Foto: Valdemar Asp.

Rotundan exteriör, 1920-tal. Foto ur Carl Eldhs Ateljémuseums samlingar.

Elise Eldhs bladkaktus på loggian, 1920-tal. Foto: Carl Eldh,
ur Carl Eldhs Ateljémuseums samlingar.

Härfågels fjäderdräkt – Ingela Ihrman, 2023. Foto: Valdemar Asp.

Mälardrottningen i Gyllene salen, Stockholms stadshus. Foto: Holger Ellgaard.

Ett fikon – Ingela Ihrman, 2020. Foto: Valdemar Asp.

Jättenäckrosen – Ingela Ihrman, 2021. Foto: konstnären.

Interiör i rotundan, 1920-tal. Foto ur Carl Eldhs Ateljémuseums samlingar.

Härfågel. Foto: Syed F Abbas.

Brita Eldh framför Carl Eldhs Ateljémuseum, 1970-tal.
Foto ur Carl Eldhs Ateljémuseums samlingar.

